

Handläggare
Kristina Björkegren Linder
Telefon: 08 508 33 890

Till
Utbildningsnämnden
2014-09-25

Program för en sammanhållen stad 2015-2020

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 319-858/2014.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justera omedelbart.

Anders Carstorp
Utbildningsdirektör

Håkan Edman
Grundskoledirektör

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ”Program för en sammanhållen stad 2015-2020” till utbildningsnämnden. Förvaltningen välkomnar kommunstyrelsens förslag till program för en sammanhållen stad 2015-2020. Det har länge funnits ett behov av att föra samman Vision Järva 2030, Vision Söderort 2030 och Vision Hässelby-Vällingby 2030 i ett samlat program. Utmaningarna i de tre geografiska områdena är snarlika och en gemensam kraftsamling innebär en naturlig utveckling av strategiarbetet.

Föreslagna mål och delmål för utbildningsnämnden ligger väl inom ramarna för nämndens utvecklingsområden. Ökad föräldrasamverkan, öppna upp skolan utanför skoltid, förstärkt språkutveckling i förskolan samt vidareutveckling av fokusskolorna ligger i linje med utbildningsnämndens skolstrategier för ytterstaden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med gymnasieavdelningen.

Bakgrund

Inom ramen för vision 2030 – ett Stockholm i världsklass - bedriver Stockholms stad sedan 2007 ett strategiskt arbete med utveckling av ytterstaden. Initialt låg fokus på stadsdelarna kring Järvafältet, formulerade i Vision Järva 2030. Strategin fick tre år senare sin efterföljare i stadens södra stadsdelar med Vision Söderort 2030 och motsvarande för Hässelby-Vällingby i maj 2014. Mellan åren 2007-2014 har sammanlagt 450 miljoner kronor disponerats för finansiering av projekt som ligger i linje med de tre visionerna. I budget för 2014 uppdrogs kommunstyrelsen att ta fram ett samlat program för utvecklingen av ytterstaden med utgångspunkt i de tre visionerna. Föreliggande program för en sammanhållen stad 2015-2020 är kommunstyrelsens förslag.

Förslag till program för en sammanhållen stad 2015-2020

Utgångspunkter

Förslaget till program för en sammanhållen stad 2015-2020 beskriver hur arbetet med ytterstadens utveckling ska organiseras under kommande femårsperiod. Utredarna konstaterar att samverkan på lokal och central nivå har utvecklats och förstärkts under de gångna sju åren men också att samverkansgruppernas syften och mandat skulle behöva göras tydligare.

Samstämmigheten har varit hög mellan interna och externa aktörer om att ett utvecklat program bör ha en inriktning som stärker kontinuitet och långsiktighet. Samtidigt som det även fortsättningsvis bör finnas utrymme för att pröva nya metoder och arbetssätt. Lika viktigt är att det finns strukturer som uppmuntrar och stödjer uppföljning, utvärdering och planer för implementering i ordinarie arbete.

Med utgångspunkt i erfarenheterna från arbetet med de tre visionerna har utredarna uppmärksammat på behovet av att lägga fokus på vidareutveckling av följande områden:

- En långsiktig strategi för beviljande av resurser till projekt/metodutveckling
- En stärkt uppföljning av projekt och insatser
- En ökad spridning av goda exempel
- Fördjupade utvärderingar kring avgränsade frågor

- Fortsatt utveckling av samarbetet med andra städer.

Inriktningsmålen i ”Program för en sammanhållen stad 2015-2020” följer ytterstadsvisionernas teman: Stadsmiljö och boende, Skola och utbildning, Jobb och företagande samt Trygghet i vardagen. Programmet föreslås gälla för ett antal stadsdelsområden inom Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby, Skärholmen, Enskede-Årsta-Vantör samt Farsta stadsdelsnämnder. Urvalet baseras på den inventering av sociala risker som genomförts av Sweco på uppdrag av Stockholms stad. Ansvar för genomförandet av programmets mål vilar hos de nämnder och bolag som är utpekade som ansvariga eller berörda av målet. Även om utvecklingen mot ökad ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet är viktig för hela staden bör omfattningen och intensiteten i arbetet vara proportionell till graden av social risk.

Finansiering av projekt utanför ordinarie verksamhet

Den samstämmiga bilden är att det arbete som genomförts eller implementerats i ordinarie verksamhet är det som på lång sikt kommer att ha störst betydelse för utvecklingen i ytterstaden. Samtidigt behövs ett utrymme att pröva nya metoder och arbetssätt. Det kan handla om frågor som påverkar många människors vardag och som är betydande för gruppen men där ingen enskild aktör äger helheten. I det utrymmet kan projekt och projektmedel bidra till att skapa nya metoder och arbetssätt.

Kommunstyrelsen föreslår därför att 150 mnkr avsätts under 2015-2020 till aktiviteter/arbetssätt som beslutats om i handlingsplanen för lokalt arbete för social hållbarhet. Medlen ska kunna sökas av de stadsdelsnämnder som programmet gäller för. Medel ska inte användas till investeringar eller till arbeten inom ordinarie verksamhet som saknar finansiering. Den föreslagna integreringen av programmet i stadens budgetarbete och styrsystem ILS i kombination med det lokala arbetet med social hållbarhet ökar, menar utredarna, möjligheten till god balans mellan styrning och uppföljning och förankring och delaktighet.

Kommunstyrelsens förslag till mål och delmål för utbildningsnämnden

Med samma förutsättningar som beskrivs i visionerna och i enlighet med strategi för skolutveckling i Söderort och på Järvaområdet (beslutad i utbildningsnämnden i december 2010) föreslås följande mål uppnås under programperioden:

Varje grundskolas betygsresultat och resultat på nationella prov i årskurs 3, 6 och 9 ska motsvara minst medelvärdet för

riksgenomsnittet i Sveriges skolor när elever som gått i svensk skola mindre än 3 år särredovisas. (utbildningsnämnden)

Målet innebär även att:

- arbeta med att involvera föräldrar i elevernas skolgång (utbildningsnämnden, stadsdelsnämnder och socialnämnden)
- öppna upp skolan för andra aktiviteter även efter skoltid för att öka områdets engagemang i kärnverksamheten (utbildningsnämnden, stadsdelsnämnder och socialnämnden)
- arbeta med att förstärka språkutveckling i förskolan (utbildningsnämnden och stadsdelsnämnder)
- fortsätta arbetet med fokusskolor i enlighet med verksamhetsplan 2013 för utbildningsnämnden (utbildningsnämnden, stadsdelsnämnder och socialnämnden)

Uppföljningsansvar: Kommunstyrelsen

Förvaltningens synpunkter och förslag

Inom ramen för de tre visionerna har under åren 2007-2014 verksamheter startats upp inom utbildningsnämndens område som helt eller delvis finansierats med ytterstadsmedel. Av de totalt 450 miljoner som staden haft att fördela har cirka 70 miljoner beviljats till projekt inom områdena skola/utbildning och stadsmiljö. All verksamhet ligger fortsättningsvis i ordinarie drift med undantag av SALUT-projektet som avvecklats på grund av för få sökande elever.

Start Järva-projektet ska ge alla nyanlända barn ett likvärdigt mottagande oavsett skola. Efter en inledande skanning av elevens färdigheter i modersmålet och tidigare skolgång i hemlandet får den mottagande skolan en bättre möjlighet att anpassa undervisningen efter varje enskild elev. Ytterstadsmedel har beviljats till tre akademier - i Rinkeby, Bredäng och Hässelby gård. Akademiernas syfte är att genom kontakter mellan skola och arbetsliv/högskola öka elevernas studiemotivation. Målet är att den modell som utprövas och utvecklas vid Hässelbygårdsskolan, Bredängsskolan och Rinkebyskolan ska spridas till övriga skolor i ytterstaden. I SALUT har den huvudsakliga målgruppen varit elever i behov av särskilt stöd. Projektet har genom entreprenörskap sökt stimulera elevernas intresse för vidare studier, skapa möjligheter till arbete, lärlingsjobb eller egen företagsamhet i framtiden.

Utbildningsnämnden antog en gemensam strategi för skolutveckling i Järva Söderort 2010. För att öka likvärdigheten mellan stadens grundskolor har nämnden sedan 2013 valt att lägga särskilt fokus på 17 skolor för en högre måluppfyllelse. Alla skolorna ligger inom ytterstadsvisionernas geografiska område. Extensiva

handlingsplaner med tydliga målsättningar har upprättats för var och en av dessa så kallade fokusskolor.

Vid utvärderingen av de projekt som beviljats medel konstaterar kommunstyrelsen att i de fall där facknämnder haft en sammanhållande roll - som t ex utbildningsnämnden i arbetet att skapa akademier för utbyte mellan skola och näringsliv - så har arbetet med att sätta mål och resultat för projekten fungerat bättre, samtidigt som erfarenhetsutbytet och spridningen av goda exempel har gått snabbare. Nya nätverk, mötesplatser och kontaktytor till medborgare och lokalt föreningsliv och näringsliv har skapats.

Förvaltningen ser behovet av att hitta former som stödjer och upprätthåller den goda samverkan som kommit till stånd inom ramen för arbetet med ytterstaden. Samverkan måste både vara formaliserad och flexibel nog för att ge utrymme för nytänkande och nya konstellationer. I prioriteringar som deltagarna i boendedialogerna har gjort om vad som behöver stärkas i arbetet framåt har skolans viktiga roll understrukits. Många aktörer är intresserade av att bidra till skolans utveckling. Det intresset måste fångas upp och tas tillvara.

Förvaltningen välkomnar kommunstyrelsens förslag till program för en sammanhållen stad 2015-2020. Det har länge funnits ett behov av att föra samman de tre visionerna i ett samlat program. Utmaningarna i de tre geografiska områdena är snarlika och det finns ett värde i en gemensam kraftsamling. Kommunstyrelsens gedigna bakgrundsarbete har tagit tillvara de positiva erfarenheter som gjorts under de gångna åren och identifierat svagheter i vissa delar, t ex vad avser finansiering, projekt, kontinuitet och samverkan. Introduktionen av risk- och sårbarhetsindexet har tillfört ett djup till diskussionerna om utmaningarna i ytterstaden. Indexet är ett konkret verktyg som visar var i staden en förstärkning av insatser utifrån visionernas målområden är extra angelägen och skapar möjligheter att rikta insatser dit där de gör mest nytta.

En viktig aspekt i det fortsatta arbetet är att fånga upp idéer och förslag som ”faller mellan stolarna” och som inte naturligt har sin hemvist i en nämnd eller styrelse. Möjligheterna för stadsdelsnämnderna att även fortsättningsvis kunna finansiera sådan innovativ verksamhet med centralt avsatta medel är ett steg på vägen. Att ta tillvara skärningspunkter mellan offentlig, privat och ideell sektor är en förutsättning för att utvecklingskraft och nytänkande ska kunna omsättas i handling påpekar utredarna.

Samtidigt finns det skärningspunkter där förvaltningar och bolag ”konkurrerar” om samma målgrupp. Det gäller t ex i gränssnittet mellan jobbtorgen/arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen/uppföljningsansvaret. Här behöver samarbete och samverkan öka ytterligare i strävan mot gemensamt uppställda mål.

De förslag till mål och delmål för utbildningsnämnden som läggs fram i förslaget till program för en sammanhållen stad 2015 ligger väl inom ramarna för nämndens utvecklingsområden. Ökad föräldrasamverkan, öppna upp skolan utanför skoltid, förstärkt språkutveckling i förskolan samt vidareutveckling av fokusskolorna ligger väl i linje med utbildningsnämndens skolstrategier för ytterstaden.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag som svar på remissen och att beslutet justeras omedelbart.

Bilaga

”Program för en sammanhållen stad 2015-2010” Dnr 319-858/2014